

IN DE HANDEN VAN DE VADER

Verzoeningsviering in de veertigdagentijd

Karen Germeys

De weg van bekering vindt zijn hoogtepunt in de viering van het sacrament van de verzoening, tegen het einde van de veertigdagentijd. De gezamenlijke viering verwijst duidelijk naar het kerkelijk karakter van de verzoening: de zonde kwetst niet alleen God, maar ook de geloofsgemeenschap. Er is niet alleen tijd om samen naar Gods Woord te luisteren en steun te vinden in het gebed, er is ook ruimte voor de persoonlijke belijdenis en de vraag naar vergeving van de zonden.

Voorbereiding

Het kruis neemt een centrale plaats in tijdens deze viering. Men kan het bij aanvang van de viering binnendragen in processie, of het kan al een plaats hebben vooraan. Zorg ervoor dat er voldoende ruimte is om veilig een aantal kleinere kaarsjes aan het kruis te plaatsen en om te bidden aan het kruis. Naast het kruis brandt reeds een grotere kaars. Eventueel is er sobere versiering aan het kruis met wat bloemen of paarse doeken. In de buurt van het kruis bevindt zich het doopwater om na de stille tijd de aanwezigen te besprenkelen. De aanwezigen (ook de priesters) krijgen allemaal een klein kaarsje bij het binnenkomen.

Eventueel: intredeprocessie met het kruis

*Het kruis wordt binnen gebracht, eventueel begeleid door enkele brandende kaarsen. Ondertussen zingt men een refrein van Taizé: bijvoorbeeld **Crucem Tuam***

Cru - cem tu - am a - do - ra - mus Do - mi - ne, re - sur - rec - ti - o - nem

tu - am lau - da - mus Do - mi - ne. Lau - da - mus et glo - ri - fi - ca - mus.

Re - sur - rec - ti - o - nem tu - am lau - da - mus Do - mi - ne. Cru - cem tu -

Of een ander lied:

Zo lief heeft God de wereld gehad (ZJ 548 strofe 1 en 2)

Kruisteken

Welkom

V: Welkom broeders en zusters,
Op onze weg naar Pasen zijn we hier verzameld rond het kruis,
symbool van ons geloof,
omdat we geloven dat Gods liefde tot het uiterste zich dààr heeft getoond.

Het kruis is de plaats
waar Jezus bidt om vergeving voor allen die Gods liefde afwijzen.
Het is de plaats waar de goede moordenaar zich helemaal toevertrouwt aan Jezus.
Het is de plaats waar Jezus vol vertrouwen alles in de handen van de Vader legt.

Samen met Jezus mogen ook wij ons hele leven in Gods handen leggen.
Alles wat mooi en goed is,
maar ook het kwaad en de ontrouw die in ons hart huizen.
In de handen van de Vader is er niets zonder uitzicht,
ook de dood niet meer.
Laten we ons hart openen voor de goedheid
waarmee God ons hier tegemoet wil komen.

Schriftlezing

1 Joh 4, 7-10 (weekdaglectionarium I, nr. 71)

*Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad, maar Hij heeft ons liefgehad,
en Hij heeft zijn Zoon gezonden om door het offer van zijn leven onze zonden uit te wissen.*

Psalm

Als keervers bij psalm 116 kan men het refrein zingen
God u bent liefde, bron van het leven (ZJ 30a)
of dit refrein rustig en meditatief enige malen herhalen.

Hoe kan ik mijn dank betuigen
voor al wat de Heer mij gaf?
Ik hef de offerbeker,
de Naam van de Heer roep ik aan.

Want kostbaar is in de ogen des Heren
het leven van wie Hem vereert.
O Heer, ik ben uw dienaar,
Gij hebt mijn boeien geslaakt.

Met offers zal ik U loven,
de Naam van de Heer roep ik aan.
Ik zal mijn geloften volbrengen
waar heel zijn volk het ziet.

Acclamatie voor het evangelie

*Terwijl de acclamatie gezongen wordt, neemt een diaken of één van de aanwezige priesters het
evangelieboek of lectionarium en brengt het naar de ambo.*
Uw Woord is lamp voor mijn voet (ZJ 7d)

Evangelie

Lc 23, 32-47 (zondagslectionarium C-jaar, uit nr. 58)
'Vader, vergeef hun want ze weten niet wat ze doen.'
'Jezus, denk aan mij wanneer Gij in uw Koninkrijk gekomen zijt.'
Jezus sprak tot hem: 'Voorwaar, Ik zeg u: vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs.'
'Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest.'

Overweging bij de Schriftlezingen

Stilte

Gebed om ontferming

V. Het is goed dat we hier zijn
dicht bij het kruis.

Laten we de Heer vragen om zijn ontferming.

*Na elke aanroeping kan er geantwoord worden met een gezongen acclamatie,
bijvoorbeeld Heer ontferm U (ZJ 10d)*

- Heer, omdat wij uw aanbod van liefde zo vaak hebben afgewezen,
ontferm U over ons.
Heer ontferm U, Heer ontferm U, Heer ontferm U.
- Heer, omdat wij nog 'neen' bleven zeggen als Gij 'ja' hebt gezegd,
ontferm U over ons.
- Heer, omdat wij de kwetsuren en het kwade niet kunnen toevertrouwen zoals Gij,
ontferm U over ons.
- Heer, omdat wij dikwijls geen voorsprekers zijn maar aanklagers,
ontferm U over ons.
- Heer, omdat we zo weinig durven vertrouwen op uw barmhartigheid,
ontferm U over ons.
- Heer, omdat wij dikwijls het kruis van de andere niet willen dragen,
ontferm U over ons.
- Heer, omdat we niet hebben meegewerkt aan verzoening en eenheid,
ontferm U over ons.

Onze Vader

V. Op het kruis heeft Jezus alles zachtmoedig en zonder veroordeling
toevertrouwd aan de goddelijke liefde,
in het vertrouwen dat de Vader
het kan omvormen en er iets goeds van kan maken.
Laten we in datzelfde vertrouwen samen met Hem
bidden tot zijn en onze Vader:
Onze Vader...

Moment van persoonlijk belijdenis en verzoening

Na het Onze Vader nodigt de voorganger de aanwezigen uit tot een moment van bezinning, waarin de mensen die het sacrament van de verzoening wensen te vieren zich kunnen voorbereiden op een persoonlijke zondenbelijdenis. Tijdens deze voorbereiding kan men passende luisterlieden voorzien, of kan een gelegenheidskoortje enkele liederen zingen, afgewisseld met enkele instrumentale nummers.

Bv. refreinen uit Taizé: Misericordias Domini, In manus tuas Pater, Qui regarde vers Dieu, Il Signore ti ristora, Jesus, remember me, God is forgiveness, Jésus le Christ, Dona la pace Signore, Nothing can ever, Mon âme se repose

De aanwezige priesters steken eerst hun eigen kaarsje aan aan de grote kaars bij het kruis en nemen vervolgens hun plaats in. De gelovigen die het sacrament van de verzoening hebben ontvangen, ontsteken hun kaarsje aan dat van de priester, om het daarna bij het kruis te plaatsen. Wie het sacrament niet wenst te ontvangen kan het eigen kaarsje ontsteken aan de grote kaars bij het kruis en het daar plaatsen. Er is gelegenheid om bij het kruis te blijven bidden.

Eventueel voor in de stille tijd:

‘Voorwaar, ik zeg u: vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs.’ (Lc 23, 43)

De man die de geschiedenisboeken ingaat als ‘de goede moordenaar’ is de eerste en de enige die het echt voor Jezus opneemt.

Met de dood voor ogen komt hij tot bezinning:

‘Wij hebben onze straf verdiend, maar Hij heeft niets verkeerd gedaan.’

De man is niet opstandig, niet bitter maar nederig.

Hij hoeft niets meer te verstoppen,
geen uitvluchten meer te zoeken,
hij schuift de schuld niet op anderen af.

Hij erkent eerlijk dat zijn leven een puinhoop is
en dat hij zijn straf heeft verdiend.

Maar de moordenaar gelooft ook in het aanbod van genezing en bevrijding dat tijdens Jezus’ leven heeft geklonken.

Hij laat alle afstandelijkheid en angst varen
en doet iets dat in het hele Evangelie zijn gelijke niet kent:

hij noemt Jezus rechtstreeks en zonder verdere titels bij naam:

‘Jezus, denk aan mij wanneer Gij in uw koninkrijk gekomen zijt.’ (Lc 23,42)

‘Jezus!’, zo horen we het nergens bij zijn leerlingen, zelfs niet bij zijn moeder.

‘Jezus!’ : een smeekbede uit zijn hart,

vol vertrouwen op die naam ‘Jezus’, wat betekent: ‘God redt’.

Zo’n geloof kan Jezus niet onbeantwoord laten.

‘Voorwaar, Ik zeg u: vandaag nog zult gij met Mij zijn in het paradijs.’ (Lc 23,43)

Het wordt hem toegezegd, en nog wel voor vandaag.

De goede moordenaar weet dat het Koninkrijk van God verder reikt
dan dit leven dat zo kan mislopen.

Zijn hoop wordt niet teleurgesteld.

De Goede Herder zoekt ook nog in het laatste uur naar het verloren schaap
en draagt het vol vreugde met zich mee naar een Rijk zonder einde.

Kan het niet het verhaal zijn van elk van ons?

Als we ons niet langer verschuilen achter halve waarheden
maar eerlijk naar ons leven kijken,
dan kan ons geweten ons veroordelen.

Meestal zijn we zelf onze ongenadige scherprechters.

Maar als we onze schuld bij Jezus brengen, zonder haar te ontkennen,
mogen we vertrouwvol zijn naam noemen
en weten dat Hij ons gedenkt en thuis brengt.

Altijd weer.

(naar Hans Tercic, *Het uur van zijn verheffing*, 2006)

Door zijn leven te geven aan het kruis
kiest Jezus voor de laatste plaats.
Hij accepteert de schaamte van de mislukking.
Hij neemt het gewicht van het lijden, de haat en de dood op zich,
om ons ervan te bevrijden.
Daarmee kerft Hij het jawoord van God
in de diepste kern van de mens.
Zelfs wanneer Hij mishandeld wordt door de mensen
neemt Hij zijn 'ja' aan de mensheid niet terug.
Het is zijn missie.
Hij volbrengt haar en betaalt de prijs ervoor.
Aan het kruis opent Jezus zijn armen
om de hele mensheid en de voltallige schepping
samen te brengen in Gods liefde.
Hij is de belichaming van Gods goedheid voor iedere mens.

(broeder Aloïs van Taizé, *Durven geloven*)

Heer,
laat mij opzien
naar het kruis,
en als ik niet meer verder kan
mijn gebed
als verse bloemen
neerleggen
aan Uw gekruisigde
voeten.
Wees de bron
waaruit ik put
als de rivier
van mijn leven
is opgedroogd.

(Toon Hermans, *Gebedenboek*)

Afronden stille tijd

Op het einde van de voorziene persoonlijke tijd nodigt iemand de mensen uit om recht te staan. De voorganger gaat rond in de kerk en besprenkelt de aanwezigen met doopwater. Wanneer hij terug vooraan is, kan hij iedereen eventueel nog uitnodigen om elkaar de vrede van God toe te wensen. Als afsluiting van dit moment zingt men een lied om God te danken om zijn barmhartigheid. Bijvoorbeeld:

De Heer heeft mij gezien (ZJ 559)

Alle eer en alle glorie (ZJ 767)

Laten wij met vreugde (Z 765)

Slotgebed

Vader,
Wij danken U
omdat wij hier bij het kruis alles in uw handen mochten leggen.
Laat ons als nieuwe mensen naar Pasen gaan,
samen met Hem die voor ons de weg is gegaan van dood naar leven,
Jezus, uw Zoon en onze Broeder,

tot in lengte van dagen.
Amen.

Zendingswoord en zegen

V. Het verrassende antwoord van de Vader
op de trouwe overgave van Jezus aan het kruis
kwam met Pasen.
In de handen van de Vader kan er iets geheel nieuws tot stand komen.
Vrede, verzoening, nieuw leven.
We mochten het hier ontvangen,
we worden op weg gezonden om ervan te leven
en te delen met allen die we ontmoeten.
Zegene U daartoe : + de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

A. Amen.